

ROGNSTAD-GREINA

er ei stor li i østhellinga vestafor elva ved Hurdal Verk. Den ligger så høgt at den er synlig langt utover Hurdal. Det er granskog nedst i lia og ovafor alle gardene. På sørsida ligger Knai og Burås, på nordsida ligger Almlimarka. Den eldste bebyggelsen ligger her oppe i lia, men i den seinere tida er det også blitt mange hus nere ved elva: småbruk, smie, landhandleri og arbeiderboliger. Her nere på Rognstad-tangen er jorda mye grusholdig, men oppe i lia er jorda god og kalkrik, her trives blåveis og hassel, men jorda er steinet og tung å bryte opp.

Før i tida gikk kjerkevegen om Burås og tvers gjennom Rognstad-greina, forbi Ner-Rognstad og til Lishagan og Alqli (Flaen). Etter Hurdals Glassverk blei anlagt i 1755, blei bygdevegen lagt nere i dalbotnen, og gardsvegen til Rognstad-greina kom litt etter hvert til å gå om Hurdal Verk. Her har det gått bru over elva i lange tider. Tar vi denne gardsvegen, som går beint oppover lia, kommer vi først til fem Ner-Rognstad-garder. Lenger oppe tar en sideveg av på venstre hand til de, tre Haug-gardene, som ligger lenger i sør, og øvst oppe i bakken kommer vi til Øver-Rognstad, som ligger helt oppe ved åskanten og er en ny og to gamle garder.

Ner-Rognstad har, i alle fall etter Svartedauen, hatt skog for seg sjøl. Den ligger mellom innmarka og elva, og i fossen ved Verkens-dammen har både denne garden og Opperud på andre sida elva hatt kvenna si. Men Haug og Øvre-Rognstad har hatt sameie i skog, seter og rugbråter, og kvenn har de visstnok også hatt ved samme bekk og fossefall.

Alle disse garda hører til Rognstad-greina, men til bearlaget hører også Jensrud og Halstenbakken som ligger like inntil på sørsida av Rognstad-greina. Etter øde-tida var grensene mellom denne greina og Knai nokså uklare. Kara i Rognstad-greina hogg bråtar og rydda jord omkring der Jensrud ligger nå. Da syntes Knai-bøndene de blei for nærgående og fikk i 1702 med seg futen og lagrettsmennene til å gå opp den gamle grensa mellom disse to grannelaga. Knai fikk høste rugbråtene mot å erstatte så-rugen. Og Rognstad blei pålagt å gjerde, men de kunne ta gjerde-fang i Knai-marka. (Se også br. 3 på Haug.)

GR.NR.5. NER-ROGNSTAD

Ligger nedst av garda i Rognstad-greina omrent ½ km veg opp fra elva. Garden ligger såpass høgt, ca. 250 m o. h., at en fra tunet kan se over grantoppene og ner i dalen. Garden grenser i øst ner til Hurdals-elva, i nord til Alqli-skogen, i vest til Øver-Rognstad og Haugs innmark, og i sør til Knais utmark.

*) «Rognstad er ikke nevnt i skriftlige kilder før i 1640-åra, da det blei tatt opp to husmannsplasser her. Det er mulig at *navnet* Rognstad først blei satt på stedet da disse plassene blei ryddet. Men heilt nylaget kan et slikt navn vanskelig ha vært på den tida. Det måtte da være satt sammen av trenavnet «rogm» og ordet «stad», altså «sted»; men det skulle etter språkbruken den gang helst ha gitt «Rognstadem» i bunden form. Det er da rimeligere å tenke på oppkalling, i allfall delvis. Full oppkalling etter en annen Rognstad-gard kan det knapt være tale om her, for første rydningsmannen på Rognstad i Hurdalen i 1600-åra var en finn, og han kan ikke ha funnet dette navnet på sin veg hit østfra. (Det finnes ikke noen gard med navnet Rognstad i Glåmdalen før vi kommer heilt opp i Storelv-dalen, og den var ikke tatt opp ennå på 1600-tallet.) Men både rydningsmannen og Hurdals-folk ellers kan ha kjent mange andre gardsnavn som endte på -stad, og så kan de reit mekanisk ha satt denne endinga sammen med trenavnet. I 1700-åra og seinere var slik navnelaging ikke usedvanlig, men fra så tidlig tid som 1640-åra har vi knapt noen eksempler på det. Alt i alt er det mest sannsynlig at Rognstad-navnet på forhånd knyttet seg til de stedene som blei ryddet til plasser her på den tida, og det vil igjen si at disse plassene blei tatt opp innafor området til en ø'gard som hette Rognstad. Er dette rett, kan navnet gå tilbake på et gammelnorsk «Rognustader», der første ledd er eieform av kvinnennavnet Ragna, mens siste ledd er et gammalt fleirtallsord som betydde «busted» eller «gard». De fleste gardsnavn med dette ordet til siste ledd blei laget i vikingtida (ca. 800-1050) eller enda noe tidligere. Etter betydningen var de ikke naturnavn fra først

Hurdal bygdebok

av, slik som Haug og Burås, men opprinnelige gardsnavn. Det vil si at garder med slike navn må være like gamle som navna.

Er Rognstad et gammalt stader-navn, må garden ha vært tatt opp første gang meir enn et halvt årtusen før vi møter den i kildene, og det må ha bodd folk her i fleire hundre år før garden blei nedlagt engang omkring 1400. Pl; opplysningene kildene gir om Rognstad omkring 1650, kan også høve godt med at det var en ø'gard som blei tatt oppigjen ved rydninga da. Under skyldsettinga av Bernstømte 18/8 1733 vitnet Gudbrand Håkensen Rognstad at hans bestefar hadde fortalt at «Knaiens opsiddere paa de tiider hafde dens Setter boel til Gaarden, hvor hans paaboende Gaard Rognstad nu er». Men noe bindende bevis på dette får vi ikke.

Øvre Rognstad blei tatt opp som finntorp kort før 1645, Nedre Rognstad som nordmanns-rydning mellom 1645 og 1649. Begge blei skyldsatt til 2 kalvskinn *krongods* i 1650-åra (jfr. Haug). I kongsjordeboka fra 1661 finner vi tre Rognstad-bruk blant «ødeplassene»; det kan svare til Øvre og Nedre Rognstad her og så til det «Rognstad» ved Opperud som seinere blei skrevet «Rustad» og nå blir kalt «Tømte» (gr.nr. 15); Plaseringa blant «ødeplasser» i kongsjordeboka er noe som taler sterkt for at vi har med ø'garder å gjøre; men noe sikkert ø'gards-merke er det ikke når de først er kommet med så seint på 1600-tallet og etterat det var kommet folk på gardene. I kongsjordeboka fra 1661 står det også: «Frantz Brønnildsen bevilget et Thømte att oppfhage kalldess Rongstad, lagt for landskyld 2 kalffskind». Det «Rongstad» det er tale om her, kan vi med sikkerhet gå ut fra var en ø'gard, altså en nedlagt gammal gard. Men det er uråd å finne denne Frans'en igjen på noen av våre Rognstad-garder. Både i sjølve kongsjordeboka fra 1661 og i den samtidige «alminnelige» jordeboka, som vi ville kalle matrikkelen, heter Rognstad-oppsetterne Dyre, Gudbrand (visstnok Rognstad på østsida av elva) og Lars. Derimot hette oppsetteren på Haug Frans, og sammenhengen kan da være at det var han som nå fikk løyve til å ta opp et Rognstadtømte som ingen av de tre Rognstad-karene hadde ryddet. Siden Haug er nabogard til Rognstad på vestsida av elva, er det rimelig å tru at dette tømet lå her; det kan ha vært de eineste tuftene som synter her, men det kan jo godt ha vært merker etter fleire gardsbruk også innanfor det området som Rognstadnavnet knyttet seg til. Assen nå sammenhengen kan være, gjør opp- lysningen om dette tømtet det enda meir sannsynlig at Rognstad-rydningene i 1600-åra representerer gamle, nedlagte garder.»

Ner-Rognstad var udelt fra 1650-åra. I 1728 blei den halve garden skilt ut, så det blei to garder: Nordgarden og Søgarden med 1 skinn skyld på hver. Nordgarden blei igjen delt i to like deler i 1833: Nordgarden og Arstun. I 1809 blei Søgarden delt i Nordstun $\frac{1}{2}$ skinn og Søstun $\frac{1}{2}$ skinn. Før 1865 blei Søstun igjen tvedelt og det nye bruket blei kalt Nystun. Seinere er det fra disse garda solt bort husmannsplasser og byggetomter, mest til slekta, men også til andre.

Av 490 mål *innmark* er 190 mål dyrka og ligger omkring det opprinnelige gardstunet, som lå mellom Nordstun og Arstun der gamlestua til Lars Rognstad ligger, Nordgarden har da flytt husa nordover og Søstun og Nystun søover, så; alle brukta nå har hvert sitt adskilte tun. Dette er ordnet ved utskifting av innmarka i 1877 og 1898. Før den tida var det mer teigblanding.

Skogen strekker seg fra elva og oppover til innmarka. Her er det ennå teigblanding, slik at hvert bruk har 3 à 4 skogstykker. I 1952 var det i alt 780 dekar delt på de fleste brukene.

Ner-Rognstad har ikke hatt *seter* til garden, men de har leid seter i andre skoger, gamle folk har hørt at de brukte å ligge i Garsjøskogen med kuene om sommeren.

Husmannsplasser kan ingen huske som lever nå, men i manntallet fra 1865 står Strømlykkia nere ved elva, nord for Hurdal Verk, og Tangen lenger sør, oppført som husmannsplasser med jord. Nå er de sjøleiene.

Arealer og fehold i 1952

Nr.	Bruk	Hest	Kyr	Dekar						
				Dyrka	Eng	Skog	Havre	Bygg	Hvete	Potet
1	Nordstun	1	-	18	60	120	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	-	2 $\frac{1}{2}$
2	Nystun	-	3	13	32	80	2	2	-	2
3	Søstun	1	3	23	27	100	8	-	-	2 $\frac{1}{2}$
4	Tangen	-	1	10	5	14	2	-	-	$\frac{1}{2}$
5	Arstun	1	4	24	96	230	4	-	-	2
6	Nordgarden	1	3	15	45	180	4 $\frac{1}{2}$	-	-	2

Hurdal bygdebok

7	Tangen	-	-	4	-	-	-	-	-	-
8	Slåttbråten	-	3	11	3	18	1 ½	-	1 ½	1 ½
9	Tangen	-	1	8	1	-	1 ½	-	-	1
10	Borgen	-	2	12	-	-	3 ½	-	-	1
12	R. Løkken	-	1	4	-	-	1	-	-	1
13	Monserud	-	-	7	8	-	-	-	-	-
15	Tangen	1	3	25	5	30	7	-	-	1
17	Rognstadhagen	-	1	7	-	-	-	-	-	1
18	Skovlund	-	1	6	6	7	-	-	-	1

Matrikkelgarden, Ner-Rognstad.

Skyldsatt før 1656 til 2 skinn. 1657: Skattet av 1 hest, 3 kyr, 1 sau og 3 geiter. 1661 gitt tiende av 5 tn. havre, 1664 gitt tiende av 5 tn. bl.korn, 17 ½ tn. rug. 1665: Skog til husbruk og litt rydningsland, tiende: 1 tn. havre, 2 set. bl.korn, 1/8 tn. rug, 1722: «Berget og siget» jord, skogen gir føde til kyrne. Kvenn som maler til huset. Utsæd: 3,5 tn. 1739: Skog til brenneved og gjerddefang. Ei bekkekvens. 1803: Skyld 1 2/3 lispond, 3 hester, 12 kyr. Skylda foreslått til 8 1/3 lispond. 1819: Må ligge i seter, får avgift av damfeste, og fri maling av et bortsolt kvennhus. Ny skyld: No. 4 ort, 15 skilling. S.: 4-15, A.: 4-14, N.: 4-14. Nytt matr.nr. 5. 1865: No.: 18 inål dyrka, 70 mål eng, A.: 16 mål dyrka, 62 mål eng. N.: 17,5 mål dyrka, 62 mål eng. S.: 18,5 mål dyrka, 70 mål eng. Alle seller skogsvirke for et par spd. om året. Hver får 1 spd. årlig av Glassverkets vannfall.]Jorda er steinet og tung å dyrke; opp. (N. = Nordgarden, No. = Nordstun, Ny. = Nystun, S. = Søstun, A. = Arstun.)

Buskap, utsæd og avling av korn (i tønner) på matrikkelgarden.

År	Hester	Kyr og ungfe	Sauer	Geiter	Utsæd	Avling
1661	1	2 - 3	5	-	1	5 ½
1665	1	4 - 3	4	3	1 5/8	12
1722	1	9	3	4	3 ½	12
1819	4	10	-	-	7	-
1845	4	17	29	-	10	68
1875	3	22 - 5	31	-	12	-

Høyavling 1722 oppgitt til 6 lass, 1865 til 135 skpd.

Buskap og utsæd av alle slag på de enkelte bruk i 1865.

Bruk	Hester	Kyr	Sauer	Geiter	Svin	Hvete	Rug	Bygg	Bl.korn	Havre	Erter	Potet
Nordstun	1	3	8	-	-	-	-	½	2 ¼	½	-	6
Søstun	1	3	8	-	-	-	-	¾	1 ¼	¼	-	4
Nystun	-	2	5	-	-	-	-	¼	2 ½	-	-	3 ½
Arstun	-	2	3	-	-	-	-	½	2 ¼	½	-	4 ½
Nordgarden	1	4	8	-	-	-	1/16	½	2	-	1/8	4 ½
Tangen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjæret	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Slåttbråten	-	1	4	-	-	-	-	1/8	¾	¼	-	3
Tangen	-	1	3	-	-	-	-	½	¼	-	-	2

Gardsamfunnet i tall

År	Bondefolk	Tjenestefolk	Husmannsfolk	Fattigfolk	Arbeidsfolk	I alt
1711	8	-	-	-	-	8
1762	8	1	-	-	3	12
1801	15	1	-	-	-	16
1865	38	2	7	3	2	52

Hurdal bygdebok

Eiere.

Garden var krongods da den blei tatt opp av øde i 1650-åra. I 1668 solte kongen garden til oberst Ditlef Brochdorf som igjen solte til futen Anders Simonsen. Den siste solte garden til brukeren i 1689, og siden har brukerne stått som eiere.

Brukere.

I) *Dyre* er husmann i 1648. Han har levert for snaut mål i tiende-leveringa på Akershus i 1651, rest en halv setting rug. Han står som bygsler da han leverer fra seg garden og kalles nå *Dyre Stø*. Han overga bygsla til:

II) *Lars Andersen*, f. 1634, br. 1656-75. Ny bruker:

III) *Torkild Engebretsen*, br. 1676-1702. G. m. Torgun Gulbrandsd. Torkild kjøper garden i 1689 og får en medbruker, konas søstersønn, i 1697:

IV) *Mattis Askildsen* som fra 1711 bruker aleine. Det var Mattis og andre Rognstad-karer som hogg bråter omkring Jensrud i 1702 og fikk Knai-eierne på nakken. Mattis måtte betale 2 rd. i erstatning. De hadde sådd $\frac{3}{4}$ tønne rug der i flere bråter i 3 år etter hverandre. Under befaringen stod rugen «meget smukk». Andre bråter hadde de gjerdet inn og brukte dem til høyslåtter. Matris dør i 1714 og enka Kari Børgersd. fortsetter å bruke garden. Barn: Askild, Torkei, Simen, Børger og Kari. I 1728 leverer enka fra seg halve garden, Søgarden, til sønnen Simen, for eldste sønnen var død og Torkei var gift til Rognlia. Dermed blei Ner-Rognstad delt i to.

Søgarden.

1) *Simen Mattisen*, f. 1701, br. 1728-64, g. m. Marte Em- bretsd. Rognlia, søster av Torkels kone. Barn: Mattis, Embret, Berte, Anne, Marte. Brukeren 2. g. m. enke Magnild Einersd. Hun hadde med seg to barn: Iver Olsen og Anne Olsd. Iver tok arbeide på glassfabrikken og Anne blei gift til Haug. Simen ga 100 rd. for Søgarden og lånte 30 rd. av broren, Børger. Da han gir opp garden i 1764, har han 130 rd. i netto, og har 2 hester, 7 kuer à 3 rd., 6 sauér à 1 rd. (en voksen sau med lam «størted» under skiftesamlingen), 7 geiter à 1 rd. En arbeidskjerre, en jernstengt og en treskodd ferdingslede. Eldste sønn, Mattis, er bortreist uten at noen veit hvorhen, og garden blei overlatt svigersonnen:

2) *Jørgen Jansen Garsjøen*, br. 1764-1807, for 92 rd. og føderåd. Han var g. m. Marte Simensd. Om foreldrene ikke var fornøyd med underholdet, kunne de flytte til en av de andre barna og da skulle Jørgen være pliktig til å betale 50 rd. til den som foreldrene bodde hos. Jørgen og Marte stod fram og sa de ved omgang og oppførsel skulle vise å være kjærlige og lydige barn mot sin kjære far og stedmor. Jørgen var 2. g. m. Ingeborg Olsd. 7 barn: Jon, Isak, Maren, Ola, Nils, Marte, Anne. Br. solte i 1806 tre gamle kvennhus med vatn- fall til forvalter Krefting, Hurdal Verk, og to gamle kvennhus til Nordgarden mot 1 rd. årlig og fri maling. Skifte etter Jørgen 20/10 1809: 2 hester, 10 kyr, 6 sauér, 2 geiter, 1 reisekjerre, 2 kabbesleder, 1 fiskehake, 1 damesal, 1 speil, 24 tretallerkener, 4 blå og 5 gule steintallerkener, med mange andre ting. Alt lausøre blei solt på auksjon 22/2 1808, i alt for 368 rd. Husa var i 1776: Stue med kammers, svale og loft, bryggerhus, under- og overbod, uthus og bekkekvenn. Etter skiftet i 1809 går Søgarden over til eldste sønn Jon for 600 rd. Han var blitt g. m. enka i Nordre Rustad. Nå solte han det halve av Søgarden Rognstad, Nordstun, til den yngste broren, Nils, for 500 spd. og brukte sjøl den andre halve delen, Søstun, først som underbruk til Rustad, men ikke lenge etter flyttet han hit.

Søstun.

1) *Jon Jørgensen Rustad*, f. 1772, br. 1810-1834. I 1834 makeskiftet han med :

2) *Nils Evensen Gårder*, som i 1837 seller til :

3) *Ole Torstensen* for 400 spd. G. m. Kari Nilsd. Lundby. Begge er døde i 1846 og garden selles til enkemannen i Nordstun:

4) *Johannes Jonsen*, br. 1846-1865, som nå gifter seg med Helene Amundsd. Barn: Andreas og Gustav Edvard. I 1866 blei garden skylddelt i to like deler og brukeren slår seg ner i Nystun. Søstun går over til ny br.

Hurdal bygdebok

5) *Andreas Larsen*, fra Bergvatn-Hammern, f. 1833, br. 1865 til etter 1886. G. m. Anne Andersd. Bålsrud, f. 1841, hun var søster til Martine Haug. De hadde ingen barn. Ettermannens død solte enka garden til :

6) *Kristian Andreassen Rustad*, br. 1886-96. G. m. Kristine Gulbrandsd. Nordstun. Barn: Andreas, Halvdan, Emil, Gulbrand, Trine (g. m. Oskar Morten), Otto, Hans, Ole, Inga. Kristian eide også Nordstun et par år, se br. 4. Ved sida av gardsbruket dreiv han som kassesnekker på Hurdal Verk. Etter utskiftningen i 1896 solte han Søstun til:

7) *Ole Evensen* fra Arstun (se br. 4 og 5), f. 1872, br. 1896-1929. G. m. Anna Hansd. Røysa, f. 1871. Barn: Harald, Olga. Ved utskiftninga på Ner-Rognstad i 1895-96 fikk alle brukerne samlet innmark, men skogen blei værende i teiger som den er ennå. Søstun-husa lå før utskiftninga oppveg ved Nordstun, så for gamlebygningen til Lars Nordstun som står ennå, men nå måtte Ole Evensen bygge seg nye hus på den part han hadde fått tildelt lenger sør. Fra 1915 brukte han også Arstun, som han arvet etter faren. Søstun gikk over til svigersonnen :

8) *Ole Lauritzen Morten*, f. 1896, br. fra 1929. G. m. Olga Olsen, f. 1897. Barn: Kari, g. m. Arne Ruud, og Marit. Den nye eier har bygd nytt våningshus i 1933 og nye uthus i 1949 og la inn springvatn i 1936.

Nystun.

1) *Johannes Jonsen Burås* står som br. i 1865. Han var 1. g. m. Kirsti Gulbrandsd., enka etter Nils Jørgensen, br. 1 i Nordstun, 2. g. m. Helene Amundsd. I 1866 blei Nystun skyldsatt til 2 ort og 8 sk. samtidig som Søstun blei satt til 2 ort og 7 sk. Johannes Jonsen måtte låne penger for å greie seg, 40 spd. av Isak Burås og 100 spd. av Erik Jensen, Melby i Feiring. Etter at Johannes var død, blei det holdt tvangsausjon hos enka, Helene, i 1868. Og garden blei kjøpt av Gulbrand Larsen Nordstun for 360 spd., som igjen solte garden til broren:

2) *Jørgen Larsen*, f. 1820, br. 1868-83, G. m. Johanne Børgersd., f. 1815. Barn: Nikoline, Kristine, Berte og Laura. Jørgen Larsen hadde før bodd på Øver-Rognstad (se br. 3). Han var tømmermann når han ikke var opptatt med gardsbruket. Nystun gikk så over til svigersonnen :

3) *Jørgen Johannesen* fra Norgardn, f. 1847, br. 1883-1927. G. m. Nikoline Jørgensdatter. Barn: Johannes, Anna og Hjørdis (g. m. murer Ole Stenseth). Før utskiftninga i 1896 hadde dette bruket husa sammen med Nordstun. Våningshuset stod vegg i vegg med gamlestua som ennå står. Det var en toetasjes tømmerbygning. I 1901 blei Nystun-husa flytt lenger sør, der de står nå. (Se om utskiftn. i Søstun). Nystun over til sønnen:

4) Ungkar *Johannes Jørgensen*, f. 1886, br. fra 1927-. Hans søster Anna steller huset for ham. Johannes har dyrka opp 5 dekar åker nedst i jordet.

Nordstun

blei som vi før har hørt, solt av Jon Jørgensen, som arvet hele Søgarden, til broren for 500 rd. :

1) *Nils Jørgensen*, f. 1779, br. 1809-1835. G. m. Kirsti Gulbrandsdatter. Barn: Karine. Nils dør før 1828 og enka gifter seg med :

2) *Johannes Jonsen Burås*, br. 1835-52. Da Kirsti dør i 1852, flytter enkemannen over til Nystun, se br. 1, og Nordstun går over til svigersonnen :

3) *Gulbrand Larsen*, Bergvatn-Hammern, f. 1825, br. 1855- 93. G. m. Karine Nilsd., f. 1824. Barn: Kirstine, Nikoline, Jus.tine, Ingeborg, Nils, Emil. Garden over til svigersonnen:

4) *Kristian Andreassen Rustad*, br. 1893-95. (Se br. 4 i Søstun.) Kristian solte til svogeren:

5) *Nils Gulbrandsen*, f. 1862, br. 1895-1908. G. m. Indiana Karlsd. Jensrud, f. 1860. Barn: Gunda; Karl. Br. solte i 1905 et stykke jord nere ved elva til den samme svogeren han hadde kjøpt garden av: Kristian Andreassen, her bygde han huset Skovlund. Nordstun over til svigersonnen:

Hurdal bygdebok

6) *Alfred Antonsen* fra Nordgarden, f. 1876, br. 1909-1933. G. m. Gunda Nilsd., f. 1880. Barn: Nelly. Br. var underoffiser fra 1900 og gikk av for aldersgrensa som løytant i 1936. Har vært varaordfører, skolestyreformann, formann i Sparebankens forstanderskap m. m. Han har Kongens fortjenstmedalje i sølv 1951. Garden over til svigersonnen:

7) *Lars Solberg Ømark*, f. 1897, br. fra 1933-. G. m. Nelly Alfredsd., f. 1902. Han har brutt opp 8 dekar jord langs gardsvegen ner til Elverhøy og er tildelt Akershus Landbrukselskaps diplom for nybrott og jordbruk.

Nordgarden.

Skyld 1 skinn. I 1739 leverte enke Kari Børgesd. fra seg Nordgarden til svigersonnen.:

1) *Ola Einersen Alqli*, f. 1715, br. 1739-46. G. m. Kari Mattisd. (se b r. IV). Barn: Ener flyttet som voksen til Tostnes under Røise i Eidsvoll. Br. lånte 72 rd. av Gulbrand Olsen Knai da han tok over garden. Da kona døde, gifta enkemannen seg til Nordstun Øver-Rognstad (se br. 3). Nordgarden overlot han til sin avdøde kones eldste brordatter, Torgun, som hadde fått reservert odelsretten alt før br. 1 overtak garden. Nå var hun gift med :

2) *Ola Jansen Sandvik* i Feiring, br. 1746-51. G. m. Torgull Askildsd., f. 1718. Barn: Ingeborg og Margrete. Br. ga 140 rd. for garden, som han lånte av Gulbrand Olsen Knai. Da han døde i 1751, var lånet økt med renter til 147 rd. Tjenestefolka hadde også lønn til gode og Ola Lium fordret kuleie for 2 kuer i 3 år - 1 rd. 2 ort. Sjøl hadde han 1 hest, 5 kuer, 6 ungkyr og 7 sauere. Enka gifta seg på ny med :

3) *Knut Jansen*, br. 1752-82. Barn: Jon og Marte. (*NAB: Også far til Ole Knudsen Rognstad?*) Knut og Simen Søgarden kjøpte relutionsretten (gjenkjøpsretten) på Ner-Rognstad av kongen i 1757. Nordgarden over til sønnen:

4) *Jon Knutsen*, br. 1782-1810. l. g. m. Marta Davidsdatter Lisbakken. Barn: David, Katrine og Ingeborg. Jon ga 140 rd. for garden og føderåd til foreldrene. Han trenget ikke å låne noe til kjøpet, kona hans var datter til David Gudmundsen, som var smed på Hurdal Verk. Da Marta Davidsd. døde i 1788, hadde de fått kakkelovn i stua til 8 rd. En huspostil og en bibel, og hun hadde mange fine klær, bl. a.: Et rødt og hvitt silketørkle, ei rau graditors lue, ei rau ulldamaskes kåpe med sølvhaker verdi 3 ½ rd., ei svart fløyelskåpe med kniplinger til 2 rd. Grønn ull-damaskes trøye og skjørt til 5 rd. Fruens ridesal 4 rd. 2. g. m. Mari Kristoffersd. fra Gjøding. Garden var nå taksert for 260 rd. Da Jon døde i 1797 og eldste sønn David i 1810 døde, 23 år gammal, leverte enka garden til svigersonnen for 100 rd.

5) *Ola Johannessen Burås*, br. 1811-43. G. m. Katrine Jonsd. De fikk 10 barn: Karen Mattea, Johannes, Erik, Mari, Dorte, Ingeborg, Knut, Anne, Ola, Gulbrand. Denne familie bodde på Halstenbakken før de tok oyer Nordgarden. Erik reiste til USA i 1854 med kone og 5 barn. Br. leverte halve Nordgarden over til eldste sønn for 200 spd. (Den andre halvparten: se Arstun.)

6) *Johannes Olsen*, f. 1805, br. 1833-75. G. m. Anikken Kristoffersd. Barn: Karen Kristine, Ole, Pauline, Anton, Marie, Jørgen og Hilda. Ola og Hilda reiste til USA. Karen Kristine g. m. Lars Øverby. Jørgen gift til Nystun, se br. 3. Br. 6 flyttet husa fra hovedbølet og lenger nordover i 1833 dit de står nå. Halve Nordgarden fikk i 1838 en skyld av 4 ort, 14 sk., akkurat som den andre halvparten av Nordgarden som kalles Arstun. Br. solte Slåttbråten, skyld 7 sk., nørdest på eiendommen, til broren Gulbrand Olsen i 1856. Da Johannes var blitt enkemann, solte han garden til sønnen Anton for 500 spd. og reiste til barna sine i Amerika i 1876, 71 år gammal.

7) *Anton Johannessen*, f. 1842, br. 1875-1920. G. m. Ingeborg Kristoffersd. (Hansen), Vestlien, f. 1844. Barn: Ole, Hans, Kasper, Gunda, Alfred, Hilda, Inga, Petter. Av barna er Kasper flytt til Frydenlund, Gunda er g. m. Andreas Kristiansen Rognstad (Øverby?). Alfred gift til Nordstun, Hilda g. m. Ole Paulsen, Stenberg Knai. Petter bygde huset Solhaug 1920 på ei tomt i Nordgarden. Garden over til eldste sønn:

8) *Ole Antonsen*, f. 1869, br. 1920-36. G. m. Gunda Gulliksd. Bundli, f. 1873. Barn: Ivar og Gulbrand. Ole var gardsbestyrer for sakfører Bjerke på Hulderhaugen i mange år før han kjøpte farsgarden. Eldste sønn Ivar var lærer på Strømmen skole fra 1923, død 1934. Garden over til yngste sønn:

Hurdal bygdebok

9) *Gulbrand Olsen*, f. 1900, br. 1936-38. G. m. Palrna Siljuholttet. Datter av eldste sønn av br. 8, Eva Ivarsd., tok garden igjen på odel, og hun er gift med :

10) *John Artursen Bjørtomt*, f. 1926, br. 1938-. Barn : Astrid, Ivar, Liv-Berit. John har bygd nytt våningshus i 1949 og uthus i 1952.

Arstun.

Ole Johansen solte som vi før har hørt, halvparten av Nordgardn til eldste sønn, Johannes. Den andre halvparten, Arstun, solte han til en yngre sønn for 250 spd. Han blei første bruker i Arstun.

1) *Knut Olsen*, f. 1815, br. 1843-66. 1. g. m. Karen Marie Olsd., død 1853. 2. g. m. Karen Kristensd. Barn: Ole Andreas; Inge-Margrete, Klara; Laurits, Ingine, Emilie, Marie, Edvard, Johannes. I 1866 solte han garden og drog til Amerika med hele familien. Den minste, Johannes, var den gang bare 4 år.

2) *Anders Andersen Opperud* kjøpte garden av br. 1 for 700 spd. i 1865 og solte den i 1868 for 600 spd. til:

3) *Per Jonsen Tømte*, f. 1814, var br. fra 1868-96. Han var ugift og hans søster Marie stelte for ham. Per Jonsen opprettet et legat til utdannelse for ungdommen. Garden solte han for 4000 kr. til :

4) *Even Flattum*, f. 1843, br. 1880-1924. G. m. Olava Amundsd. Brattlia. Barn: Ole. Etter utskiftninga i 1896 blei husa i Arstun (og Nordstun) stående på samme sted. Gardert over til sønnen :

5) *Ole Evensen*, f. 1872, br. 1915-43. (Se br. 7 i Søstun.) Bygde våningshus i 1936 og la inn springvavn i 1925. Arstun over til sønnen :

6) *Harald Olsen*, f. 1899, br. fra 1943-. G.m. Marta Larsen Ødemarksbakken, f. 1904. Barn: Ola og Anne. Br. har bygd nye uthus i 1944. Ved sida av gardsbruket driver han kjøttforretning ved Brustad. Han driver også mye med handel av hester og kuer og andre husdyr .

Slåttbråten

ligger nord for Nordgardn, og er en mindre del av denne garden. Yngste sønn av br. 5:

1) *Gulbrand Olsen*, f. 1820, var første bruker 1856-1906. Han kjøpte 14 mål av broren Johannes Olsen, rydda og bygde hus der. Sida har han kjøpt 18 mål skog. G. m. Maria Kristoffersd. Barn : Kasper, Ole og Petter som fikk garden.

2) *Petter Gulbrandsen*, f. 1857, br. 1906-30. G. m. Hilda Olsen Ringen. Barn: Hans og Johan. Garden over til sønnen:

3) *Johan Pettersen*, f. 1895, br. 1930-. G. m. Klara Alfredsd. Røtterud, f. 1894. Barn: Petter. Her er mange gamle bøker, - bl.a; En sangbok av Harkel Johnsen Myhrbøe 1808.

Hans Pettersen fikk kjøpt ei tomt, Granlund, nedst i skogstykket i 1930, fikk kjøpt den gamle badstua som stod ovafor Flamølla, flyttet den hit og fikk et solid hus. G. m. Ragnhild Frodalen.

Rognstadhagen.

Blei fraskilt Nordstun i 1890 og solt for 100 kr. til: 1) Skomaker *Petter Johansen Morten*, f. 1837, br. 1875-1913. Han står som husmann før han kjøpte bruket. G. m. Kristine Skredderbakken, f. 1847. Barn: Laurits, Hjalmar, Karina, Anna, Lydia, Maria. Petter dyrket 3 mål, kjøpte husa i Haga- lykkja Øver-Rognstad og bygde dem opp her i 1875. Over til sønnen : 2) *Hjalmar Pettersen*, f. 1885, br. 1913-. G. m. Emma jensrud, f. 1885. Barn: Karin. Han har dyrka opp resten av jorda, 4 mål. De følgende bruk ligger på Rognstad-tangen nere ved elva.

Hurdal bygdebok

Monsrud

er bygd av *Mons Andersen*, f. 1815, svensk skinnfellmaker. Bruket skyldsatt i 1887 til 3 sk. Martin Nyberg kjøpte bruket av Mons og solte til sin sønn Ludvik Martinsen som i 1902 solte til Halvdan Kristiansen, Skovlund, f. 1878. Hans barn: Ole og Anna er nåværende eiere. De bor i Os19.

Rognstadtangen a.

er fraskilt Nystun i 1844 og solt for 700 kr. til:

- 1) *Laurits Johansen*, f. 1857, br. 188~46. l. g. m. *Laura Jørgensd.* Nystun. 2. g. m. *Hanna Hansen*. Sønn: Karl som tok over bruket.
- 2) *Karl Lauritsen*, f. 1899, br. 1946-. G. m. *Magda Johansen, Kragerø*, f. 1907. Barn: Harald.

Bråten

har visstnok tilhørt Tanbergs del (se Tangen). I 1886 var Gulbrand Olsen eier og i 1890-1900 hans sørin Petter. Se Slåttbråten. I 1900 solt til Ludvik Monsrud, f. 1872. G. m. *Inga Tobiassep*. I 1942 solt til sønnen Arvid Ludviksen, f. 1903. G. m. *Anna Arnesen Sandberg*. Barn : Arne, Ruth og Randi.

Rognstadtangen b.

er fraskilt Nordstun for 1850 kr. og Søstun for 725 kr. i 1890, alt til :

- 1) *Petter Gulbrandsen, Slåttbråten*, ,br. 1890-1906. solte til :
- 2) *Jørgen Evensen*, f. 1873, br. 1906-34. Han eide også neste bruk. Se der. Over til eldste sønn :
- 3) *Hans Jørgensen*, f. 1899, br. fra 1934-..

Rognstadtangen c.

er fraskilt Arstun i 1861 til:

- 1) *Karl Kristiansen* for 200 spd. G. m. *Marie Olsd.*, f. 1 Som enke solte hun i 1870 til:
- 2) *Nils Larsen*, f. 1827, som rydda og bygde. G. m. *Marie Olsd.*, f. 1836. Nils var gardsfullmektig hos verkseier Tanberg. Sønnen Gustav Nilsen reiste til Amerika. Barn: Gustav og Oline. Oline blei g. m. Andreas Embretsen Jensrud. Bruket solt til: ",
- 3) *Nikolai Mikalsen Bratli*, br. 1893-97. (Se Embretsetra) Han solte for 1500 kr. til:
- 4) *Jørgen Evensen Arstun*, br. 1898-1934. G. m. *Klara Øverby*, f. 1866. Barn: Hans, Johan, Olga, Inga, Signe, Borghild. 1 1905 kjøpte han også Rognstadtangen b., se br. 2 der. Bruket over til sønnen:
- 5) *Johan Jørgensen*, f. 1904, hr. fra 1934. G. m. *Ingri Siljuholtet*. Barn: Elbjørg og Jon.

Skovlund

er utskilt fra Nordstun og Nystun omkring 1905.

- 1) *Kristian Andreassen*, f. 1855. (Se Nordstun br. 3 og Søstun br. 4.) Han dyrka opp fra villmark og bygde seg hus. Til bruket hører 8 mål skog han kjøpte fra Nystun. Skovlund over til sønnen :
- 2) *Hans Kristiansen*, br. fra 1923-. G. m. *Gudrun Hellerud*. Barn: Ole, Gunnar, Knut og Anne.

Snekkerstua.

Bygd av br. 1 i Skovlund. Nåværende eier: misjonær Arne Ljønes fra Salten, f. 1907. G. m. Lilly Fauske, Bergen, f. 1908. 5 barn.

Borgen og Møllertangen.

Utskilt fra Nordstun i 1867. Borgen bygd av garver Opsand, som solte til verkseier Tanberg. Han brukte huset som bolig til sine arbeidere. I 1906 kjøpte Kasper Nyberg dette hus. Hans Hansen, Møller, ga 100 spd. for Møllertangen som han dyrka opp og brukte 1867-1904. Nåværende eiere i 1950, Kasper og Harald Larsen kjøpte av foregående eier i 1905 for 1350 kr. Kasper er g. m. Alma Agatonsd. Moen, f. 1891. Barn: Ingeborg.

Rognstadlykkja.

Opprinnelig skal dette ha vært husmannsplass under Nordgarden. I 1865 står oppført Enke Anne Olsd. «Strømlykja», 61 år, husmann med jord. Hun hadde ei datter, Oline, som blei g. m. neste bruker :

Johannes Johannesen fra Toten, f. 1845. G. m. Oline Knutsd., f. 1843. Barn: Olaus, Kasper Nikolaus og Anna, den siste reiste til Amerika. Br. kjøpte plassen i 1883 og et stykke til i 1907, og leverte over til eldste sønn:

Olaus Johannesen «Strømlykja», som døde i 1940. Hotelleier Thori på Hurdal Verk kjøpte bruket i 1940 og solte i 1944 til nåværende eier:

Ragnar Ludviksen Tangen, f. 1899. G. m. Borghild Evensen Siljuholset. Barn: Gerd og Reidar.

Tangen.

Ved skyldsetningen i 1854 blei dette bruk fraskilt. Nordgarden. Første bruker var garver Opsand (se Borgen, der han bodde), som kjøpte stedet for 90 spd. Han solte året etter til verkseier Tanberg for 200 spd. Dette bruk er seinere makeskiftet og er utparsellert:

Martin Rognlien, f. 1879, smed og rørlegger, eier nå ca. 4 mål. Bygde hus her i 1908. G. m. Marie Larsen Ødemarksbakken, f. 1877. Barn: Reidar og Leif.

Elverhøy vest blei bygd av Reidar Rognlien i 1932. Nå- værende eier er Eilif Gråtrud, f. 1915. Handelsreisende, g. m. Lydia Bekkelien. Barn: Inger Johanne, Gunvor, Bjørn Kristian- Lill-Berit, Eivind.

Elverhøy Landhandleri. Bygd av Leif Rognlien i 1933. Nåværende eier Hanna Fosnæs fra Modum.

Flere byggetomter er solt på Rognstad-tangen i den seinere tid:

Bjørklund bygd 1951 av Ragnvald Nygård, f. 1904. G. m. Mimi Rødfoss. Barn: Laila, Aud og Grete.

Granbo bygd 1950 av smed Alfred Almli, f. 1911, ø. Toten. G. m. Gudrun Høvern. Barn: Tordis.

Morgenly bygd 1933 av Ole Andersen. Eier Trygve Nordby, f. 1910. G. m. Marta Bakken, Kolbu. Barn: Kjell Egil, Marry Anne.

Bjerkeli bygd 1935 av Aksel Andersen.

GR.NR.4. ØVER-ROGNSTAD

Ligger høgt og fritt øvst i Rognstadgreina, 341 meter over havet. Gardsvegen går opp fra elva ved Hurdal Verk, forbi Ner-Rognstad og er omkring 1 km lang. Før 1800 gikk alfarvegen, som tok av Skrukklivegen ved Embretseter og gikk om Ronken og Haugsetra, over tunet her og fortsatte nordover forbi Lishagen til Strand og inn på Trondheimsvegen. Garden grenser i nord til Lismarka (Almli), i vest til Gjøngsetermarka ved Rognstabekken, i sør til Haug og i øst til Ner- Rognstad.

Om navnets betydning og den eldste historie, se Ner- Rognstad.

Øver-Rognstad blei etter et vitneutsagn i 1733 brukt til seter for Knai-bøndene i den første tida etter at garden lå øde. En finne, Grellus, hadde slått seg ned der i 1645 og betalte koppskatt. En nordmann, Dyre Håkensen, bygsla plassen i 1654 og da var den en «Ny oprydt pladtz». Men Grellus betalte også «Tredjeårstake» av 2 skinn i 1660 med 8 sk. Om dette er slik at det dengang var 2 garder på Øver-Rognstad hver med en skyld på 2 skinn eller om de to oppsitterne, Grellus og Dyre, betalte bygselsavgifta hver sin gang, er ikke godt å forstå. Men etter 1660 blei finnen helt borte i futeregnskapene (se br. IV på Ruud) og Dyre bygsler garden aleine. I 1693 blei garden delt i Nordstun og Arstun. Hagalykkja i enga nord for Nordstun var fraskilt fra 1854 til omkring 1875. Og Søndre Rognstad (Sølykkja på grensa mot Haug) blei fraskilt i 1922.

Innmarka var før utskiftninga 1877 teigblanda, nå er den samla og skilt med gjerder mellom gardene, tunene ligger omkring et halvt hundre meter fra hverandre. Her er flere gamle hus, bua i Arstun er laga av grovt tømmer og skal være svært gammal.

Skogen ligger på åsen vest for garden. Den var før sameie mellom Øver-Rognstad og Haug. Før 1700 hadde også disse gardene rugbråter synnafor Haug (se Haug br. III). Det blei den gang, i 1702, gått opp dele mellom Haug -Rognstad og Knai, og det blei klart markert at Haug og Øver-Rognstad skulle ha skogen sin vest innover åsen. I 1788 blei den indre delen av sameeskogen delt fra og solt (se Haug). Skogen blei utskifta sammen med innmarka i 1844 og 1877.

Seter har de før hatt sammen med Haug på Haugsetra. Men siden 1900 har kuene gått opp og ned morgen og kveld fra sommerfjøset som ligger øvst i jordet, men det er «tung reksel» for dyra.

Husmannsplasser er ikke nevnt i kildene for Øver-Rognstad sida 1650-åra, da br. sjøl står i skattelistene som «husmann».

Arealer og fehold i 1950-åra i Nordstun: 25 mål dyrka, 65 mål eng, 60 mål havn, 150 mål skog. Arstun: 50 mål dyrka, 30 mål havn, 50 mål skog, 1 hest og 6- 7 kuer på hver gard. Søndre Rognstad: 23 mål dyrka, 6. mål havn, 42 mål skog, 1 hest, 6 kuer og revefarm fra 1937.

Matrikkelgarden

Rydningsplass fra 1654 med skyld 2 kalvskinn. 166: 1 hest, 6 kuer, 7 sauher, utsæd: 1 tn. bl.korn. 1657: Skatt av. buskap, ikke mulig å avgjøre, da br. både på nedre og øvre Rognstad het Dyre. 1664: Grellus: 2,5 tn. bl.korn, 6 tn. havre og 6 tn. rug (han hadde ingen buskap). 1665: Skog til husbruk og no-rydningsland, har ei bekkekvenn. Har mest deres føde av skogen. 1722: Skog til brenneved og havn. jorda steinet og middelmådig. 1739: Ingen skog uten til brenneved og gjerdefang. 1803: Heile garden føder 4 hester og 14 kyr, «men var ikke enga bedre enn åkeren, kunne den langt fra ikke føde så mye». 1819: Havn og skog til behovet, men den er «åsvendt». Skyld: Nordstun og Arstun hver: 1 dl., 4 ort, 4 sk. 1864: Nordstun: 29 mål dyrka, steinet moldjord, 108 mål eng hvorav 40 mål god slått, en liten setervang med 2 skpd. høy, 400 mål havn. Rettighet i sameeskogen ca. 700 mål. Bruker 800 lauvkjerv. Salg av tømmer og ved for 16 spd. om året. Arstun: 29 mål dyrka, 108 mål eng, seller skog for 19 spd. om året, ellers som Nordstun. Hagalykkja: 5 mål dyrka, 45 mål eng. Rett til havn for 2 kuer og 5 sauher i garden skog, bratt beliggende og tungbrukt.

Hurdal bygdebok

Eiere.

Garden blei tatt opp av øde som krongods omkring 1650. Kjøpt av oberst Brochdorf i 1668 og i likhet med Ner-Rognstad, solt samme år til futen Simonsen. I 1693 solt til brukerne Lars og Gulbrand Håkensen. Brukerne solte garden til Haaken L. Mathiesen, Eidsvold Værk, i 1899. Andre brukere kjøpte igjen innagjerdes med litt skog: Nordstun i 1915, Arstun i 1923.

Buskap, utsæd og avling av korn (i tønner) på matrikkelgarden.

År	Hester	Kyr og ungfe	Sauer	Geiter	Utsæd	Avling
1661	1	6 - 3	7	-	1	17 ½
1665	-	4 - 1	4	-	2	6
1722	2	2 - 4	10	12	7	23
1819	4	10 - -	-	-	7	-
1845	4	20 - -	20	-	9	65
1875	6	13 - 5	22	-	10	-

Høyavling 1722 oppgitt til 16 lass, 1865 til 120 skpd.

Buskap og utsæd av alle slag på de enkelte bruk i 1865.

Bruk	Hester	Kyr	Sauer	Geiter	Svin	Hvete	Rug	Bygg	Bl.korn	Havre	Erter	Potet
Nordstun	3	8	13	-	1	-	-	1	5	-	¼	8
Arstun	3	10	13	-	1	-	-	1	4 ½	½	3/8	8
Hagalykkja	-	3	5	-	-	-	-	¼	¾	-	-	3

Gardsamfunnet i tall

År	Bondefolk	Tjenestefolk	Fattigfolk	Arbeidsfolk	I alt
1711	17	1	-	-	18
1801	10	5	-	-	15
1865	15	1	1	6	23

Brukere.

I) Finnen *Grellus* kalles husmann og betalte koppskatt i 1645.

II) *Dyre Båkensen*, f. 1604 på Gjøding, står som husmann sammen med Grellus i 1648. Dyre bygslær plassen i 1654. Dyre fortalte sin sønnesønn Gulbrand Håkensen at før han tok over Øver-Rognstad brukte Knai-gardene plassen til seter (se Bernstømte og Ner-Rognstad). Sønnen tok over garden etter faren.

III) *Håkon Dyresen*, f. 1636, br. 1676-93. Håken og Hans (kanskje broren) var med Per Haug og tømra opp kjerka i 1680. Dette tømmermannsarbeidet blir rost av fagfolk den dag i dag. Håken hadde to sønner, Lars og Gulbrand, som han delte garden mellom.

Nordstun.

1) *Lars Haakensen* får halve garden, 1 skinn, br. 1693-47. G. m. Anne Olsd. 8 barn: Gulbrand, Ola (gift til Nordlia), Kari (g. m. Nils Olsen Knai), Mari (g. m. Nils Olsen Lundby), Marte, Magnhild, Anne, Haaken (g. til nedre Ømark), Mikkel (Årnes i Feiring). Lars måtte betale 3 rd. i bot fordi hans første sønn kom noe for tidlig til verden (han var gift, men det var ikke gått 9 måneder fra bryllupet). Eldste sønn tok over garden:

2) *Gulbrand Larsen*, f. 1697, br. 1742 til omkring 1760. G. m. Anne Hansd. Brodshaug, død 1750. Barn: Kari, Marte (g. m. Lars Jørgensen Ruud), Anne, Ingeborg. Br. ga 110 rd. for garden og tok et

Hurdal bygdebok

obligasjonslån hos Gulbrand Olsen Knai på 100 rd. Brukerne i Nordstun og Arstun kjøpte også gjenkjøpsretten av kongen i 1759. Skifte 18/12 1750: 1 hest, 5 rd., 6 kuer a 3 rd., 3 ungdyr, 7 sauер, 6 geiter og 1 svin. Garden over til svigersonnen, en enkemann fra Nordgarden Ner-Rognstad, se br. 1.

3) *Ola Einersen Almli*, f. 1715, br. fra før 1762 til 1770. G. m. eldste datter, Kari Gulbrandsd. Barn: Gullik, Gulbrand, Ola, Anne, Karen (g. m. Ola Nikolaisen Ruud), Anne Katrine, Maren (g. m. Hans Olsen Ruud). Skifte etter Ola 19/2 1771, og Kari 1782: Av hus på garden: Nystua, gamlestua, brygger- huset, bua, den andre bua, kjelleren. Redskap: 2 jernskodde bordsleder, 1 treskodd ferdingslede, 2 tømmerlenker, 2 gamle höysleder, 2 aler og 1 plog med jern og rist til. Husdyr: 1 hest 10 år, 7 rd. og en på 12 år, 6 rd., 7 kuer a 3 rd., 4 ungdyr, 6 sauere, 9 geiter. En brun, bleset hest på 3 år var i hjelrevet av bjørnen i 1782. Br. hadde solt garden til eldste sønn, Gullik, for 150 rd., men de andre søskena sa det var altfor billig. Da sa Gullik at han var villig til å legge på kjøpesummen 90 rd. for å unngå all uenighet og disput mellom søsken. Alle barna, unntatt de 4 yngste, hadde fått nye kjerkeklær, derfor fikk de yngste 2 rd. hver i erstatning.

4) *Gullik Olsen*, f. 1750, br. 1770-1815, g.m. Katrine Børgersd. Ømark. Barn: Børger, Ola, Gulbrand, Ingeborg Marie (g. m. Ulrik Olsen Ømark), Karen. Br. tar ob1. lån på 140 rd. hos skyldfolket sitt, Even Almli. Han solte sameeskogen 1788 (se Nordstun Haug, br. 4.) I 1811 solte han en del skog til Glassverket uten fradrag i skylda. Skifte etter Gullik 21/3 1815: Brutto 1203 dl., netto 815 dl. Har et 8 dagers ur til 100 dl., en to-etasjes kakkelovn til 60 dlr. og en bibel 1 dlr. Enka får 24 daler i handpenger og føderåd hos eldste sønn som tar over garden for 300 spd.:

5) *Børger Gulliksen*, f. 1782, br. fra 1815. G. m. Kari Nilsd. Barn: Berte Johanne (g. m. Jørgen Larsen Hagalykkja her), Gullik, død 1847, Nils, død 1852. Da Børger døde i 1838 blei garden taksert for 600 dlr., men i 1847 skyldte enka 718 spd. til verkseier Tanberg, så gjelda var blitt for stor. Arvingene solte da Hagalykkja nord for garden, som noen kaller Hvilerhaugen (trulig fordi folk brukte å hvile her når de kom opp den tunge bakken fra Lishagan), til svogerens Jørgen Larsen, som var g. m. Berte Johanne, f. 1816. Hagalykkja er på 50 mål jord. Her bygde de hus i 1854 og braut opp 5 mål åker. Se oppgaven fra 1865. Omkring 1875 flyttet nybrottsfolka til Nystun på Ner-Rognstad (se br. 2). Husa solte de til Petter Skomaker som flyttet dem ned til Rognstadhagan. Jorda blei seinere solt tilbake til Nordstun, men ennå kan en se tomtene etter husa i Hagalykkja. Sjølve garden solte arvingene til:

6) *Jørgen Johnsen Tømte*, f. 1818, for 900 spd. Han var br. fra 1851 til 1894, og bygde nytt våningshus omkr. 1870. G. m. Ingeborg Olsd. Nordstun Ruud, f. 1822. Barn: Karine, Jakim (død ugift), Ola (g. m. Hilda Opperud), Hans, reist til USA, Ludvik, Gustav (kvartermester), Kamilla (g. m. Kristian Burås), Even. Den yngste sønn fikk garden etter faren for 9700 kr. og føderåd til foreldrene.

7) *Even Jørgensen*, f. 1864, br. fra 1894. G. m. Mina Lundby fra Toten. Even solte Nordstun til Haaken L. Mathiesen i 1899 for 18500 kr. og kjøpte sida Engelsrud i Nannestad. Den nye eier forpakta bort garden til :

8) *Peder Bjørtomt* fra Skrukklia i 1906. Br. bygde ny låve i 1912. Han kjøpte igjen garden innagjerdes med litt skog i 1915. Sida solte han til broren:

9) *Oskar Bjørtomt*, f. 1892, br. fra omkring 1920. G. m. Tora Olsd. Garsjøen, f. 1897. Han dreiv mye med fe-handel og sida med landhandel på Strømmen. Garden solte han til broren:

10) *Otto Johnsen Bjørtomt*, f. 1884, br. fra 1926. G. m. Inga Namstad fra Grong, f. 1899. Barn: Josef, Sverre, Markus, Martin, Johannes, Ruth (g. m. Arne Garsjø), Ester, Sara, Olaf, Kåre, Villy. De to siste brukerne har dyrka opp 4 mål jord. Vatn var lagt inn før 1900, men ledningen er nå lagt om så den ikke fryser. Motor og vedkapper blei kjøpt. i 1930, sammen med to naboer. Br. har gått skredderlære på Toten og driver en del som skredder ved sida av jordbruksområdet. Han har også arbeidet en del for fellesmisjonen i Hurdal.

Arstun.

Den andre av Haaken Dyresens sønner fikk den andre halvparten av garden, skyld 1 skinn, som er blitt kalt «Neri Arsturn».

Hurdal bygdebok

1) *Gulbrand Haakensen*, br: 1693-1737. l. g. m. Ambjør Larsd., død 1703. 5 barn: Haaken (Rogstad i Gjerdrum), Ola, Brynild (g. til Myrer i Eidsvoll), Kari (g. m. Gulbrand Olsen Knai), Anna (g. m. Johannes Persen, Langgård i Feiring). 2. g. m. Marte Olsd., død 1706. 1 barn: Marte (g. m. Ola Jonsen Lundby). 3. g. m. Ingeborg Olsd. 3 barn: Ola, Halvor og Dorte. Br. ga i tiende 1710: 7 skjeppe bl.korn, 2 tn. havre, 1 skjeppe rug, $\frac{1}{4}$ skålpond lin og hamp, $\frac{1}{8}$ skjeppe hveite. (Ingen andre leverte hveite i Hurdal det året.) Skifte etter Gulbrand 1/12 1734: Halvparten av ei handkvenn og ei bekkekvenn. En manns- og en kvinne ridesal, en kløvsal, et barkekar, 2 barka huder og 4 barka kalveskinn. De som var gifte hadde fått store heimegaver hver: 2 kuer, 1 kvie, 2 sauier, 2 geiter, 1 skinnfell og ei pute til en verdi av 10 rd. Haaken Rogstad påstod å ha åsætesretten, men nesteldste sønn fikk overta garden :

2) *Ola Gulbrandsen*, f. 1691, br. 1737-54. G. m. Eli Børgesd. Barn: Gulbrand, Børger, Halvor, Ingeborg. Br. ga 108 rd. for garden og 40 rd. for odelsretten. Skifte 25/6 1754 etter Ola: Husdyr: 2 hester, 11 kuer, 6 sauier og 4 geiter. Av redskap: 1 rifle gevær - 3 ort, 1 brennevinskjel - 4 rd. Et skap ved døra, - 1 rd. og et framskap med lås - 3 ort. Enka gift på ny med :

3) *Frants Einersen Almli*, f. 1716, br. 1755-92. Barn: Anne. 2. g. m. Anne Gulbrandsd. Barn: Gulbrand og Isak. Br. tjente hos broren på Sand før han tok over Arstun. Frants betalte 16 sk. i frivillig skatt i 1773. Han var altså ikke fattig. Skifte etter første kone, Eli Børgersd. 7/2 1758: Et sølvstøp: «E. L. S.. 1733», verdi 4 rd. Innredning i dagligstua: Et framskap med lås, et ditto ved døra, et hengeskap uten lås, et nytt roskap med lås, to trestoler. (Bord og krakker var faste og regnes ikke med i lausøre.) I koven: Ei seng. I nattstua: Ei halvseng, ridesaler og et gevær. Frants skjøtet garden til sønnen av annet ekteskap: .

4) *Gulbrand Frantsen* for 200 rd. i 1792, men da faren døde to år etter, måtte han betale 390 rd. til søskena sine bl. a. for lausøre. G. m. Marte Evensd. Almli, f. 1777. Barn: Even og Ola. Da Gulbrand døde i 1813, gifta enka seg på ny med:

5) *Gulbrand Gulliksen Rognstad*, f. 1788, br. 1814 til omkr. 1844. Barn: Even, Ola, Kari, Mari, Even Gustav, Gullik. I 1844 opprettet Gulbrand sammen med enka, Kari Nilsd. i nabogarden, kontrakt om opphevelse av fellesskapet i inn- og utmark. Samme år solte han garden til sønnen :

6) *Even Gustav Gulbrandsen*, f. 1817, br. fra omkr. 1844-49 da han døde. G. m. Berte Olea Olsd. Ruud. Barn: Mari Gusta, Gulbrand og Inge Dorte. I forlikssprotokollen ser en at Even Gulbrandsen hadde ei framifrå vakker handskrift, han var bestyrer for kornmagasinet i 1845. Da Even døde, blei enka, Berte Olsd. g. m. :

7) *Gulbrand Jonsen*, br. før 1854. Garden blei nå taksert for 800 spd. Denne br. leverte garden til stedsønnen :

8) *Gulbrand Evensen*, f. 1843, br. 1882-99. Kjøpesum 4800 kr. Han var g. m. Lina Larsd. Melby, f. 1844. Barn: Marie (g. m. kvartermester Gustav Rognstad, se Nordstun, br. 6), Edon Leonard (USA), Gunda (g. til Bjerke i Feiring), Olga (g. m. kaptein Dittmar Hoel, Lisbakken). I 1899 solte br. til Haaken L. Mathiesen for 22 000 kr. og kjøpte igjen Ås i Eidsvoll. Mathiesen forpaka bort garden til:

9) *Edvard Almli* fra Feiring fra 1900. Han var født 1864 og g. m. Margrete Solsrud, f. 1867. Br. kjøpte eiendommen innagjerdet med 50 mål skog i 1923. Da han ikke hadde noen barn, solte han garden i 1939 til:

10) *Nils Olsen låterud*, f. 1904. G. m. Jenny Lundberg, f. 1904. Barn: Svanhild. Br. driver med tømmerkjøring om vinteren. Denne familie bruker garden nå.

Sølykkja (Søndre Rognstad)

er nybrotsbruk fra 1922. Det ligger synst i jordet på Øver- Rognstad og grenser mot Haug. *Gudbrand Kristiansen Ner- Rognstad*, f. 1881, kjøpte ca. 30 in ål jord av br. 9 i Nordstun, og 40 mål skog nord ved Lismarka av Haaken L. Mathiesen i 1924, så det hele blei 70 mål. Det var bare noen småbiter som var dyrka opp da Gudbrand kom dit. En av bitene hette Kvennlykkjeåkeren, antagelig fordi br. på Øver-Rognstad kjørte over her i gamle dager da de skulle til bekkekvenna, som må ha ligget ved Haugsbekken. Den første br. bygde opp husa, la inn springvatn i 1924 og braut opp 10 mål jord, slik at det nå er 23 måloppdyrka. Ved sida av gardsbruket dreiv han som maler om sommeren og som emissær for

Hurdal bygdebok

landsindremisjonen om vinteren. Br. var g. m. Maren Solsrud, f. 1885. Barn: Cornelius, Rakel, Bjørg og Tora. Gudbrand døde i 1940 og kona i 1946 og bruket blei overtatt av sønnen :

2) *Kornelius Gulbrandsen*, f. 1910, br. fra 1946. G. m. Marie Midtbu Høverroa, f. 1911. 2 barn: Roar og Torbjørn.